

Regeringens proposition till riksdagen med förslag om lagen om friluftsliv

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny lag om friluftsliv. Samtidigt upphävs den gällande lagen om friluftsliv från 1973.

Jämfört med den gällande lagen om friluftsliv förblir lagens struktur och största delen av paragraferna oförändrade till sitt innehåll, men i dem görs sådana ändringar som de ändringsbehov som framkommit i praktiken och den gällande grundlagen föranleder. I den nya lagen om friluftsliv föreskrivs det om lagens tillämpningsområde och syfte. Det föreslås att lagen ska även i fortsättningen tillämpas på friluftsleder som anläggs genom friluftsledsförrättning, statens strövområden och campingplatser. Syftet med lagen är att främja kommuninvånarnas jämlika möjligheter att använda naturen för rekreation, att främja och genomföra attraktiva och tillräckliga rekreationsområden, friluftsleder och campingplatser samt att minska de olägenheter som campingplatser medför för allmänt och enskilt intresse.

Det föreslås att förfarandet för anläggande av friluftsleder ska lättas upp genom att närings-, trafik- och miljöcentralens separata förfarande för fastställande slopas. På bestämmande av ersättningar för friluftsleden tillämpas i fortsättningen lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter i stället för lagen om enskilda vägar. Det föreslås att förfarandet för inrättande av statens strövområden ska moderniseras och de begränsningar som tillämpas på dem ska preciseras så att de motsvarar de praktiska behoven. Till lagen fogas en bestämmelse om att beslut är avgiftsbelagda.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
KIRJOITA TEKSTIÄ NAPSOUTTAMALLA TAI NAPAUTTAMALLA TÄTÄ	3
LAGFÖRSLAG	3
Lag om friluftsliv	3
Lag om ändring av 41 § i naturvårdslagen	11
Lag om ändring av 10 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet	11
Lag om ändring av 5 § i lagen om Forststyrelsen	12
Lag om ändring av 17 § i terrängtrafiklagen	12
Lag om ändring av 3 § i hälsoskyddslag	12
Lag om ändring av 26 § i lagen om privata säkerhetstjänster	13
BILAGOR	14
PARALLELLTEXT	14
om ändring av	14

Lag

om friluftsliv

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om anläggande av friluftsleder och inrättande av statens strövområden samt om de krav som ställs på campingplatser.

2 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja kommuninvånarnas jämlika möjligheter att använda naturen för rekreation. Vidare är målet att främja och genomföra attraktiva och tillräckliga rekreationsområden, friluftsleder och campingplatser samt att minska de olägenheter som campingplatser medför för allmänt och enskilt intresse.

2 kap.

Friluftsleder

3 §

Friluftsleder som fastställs vid friluftsledsförrättning

Kommunen kan genom det förfarande som anges i detta kapitel anlägga en friluftsled eller en del av en friluftsled utan samtycke av mark- eller vattenområdets ägare eller innehavare, när det behövs för att friluftslivet ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Innan det ska dock underhandlingar föras med mark- eller vattenområdets ägare eller innehavare, om detta är möjligt utan avsevärda svårigheter.

Förutsättningen är utöver vad som anges i 1 mom. att leden inte medför betydande olägenhet för

- 1) fastighetens ägare eller innehavare,
- 2) naturen eller den övriga miljön,
- 3) en naturnäring,

- 4) jord- och skogsbruket,
- 5) viltets levnadsförhållanden eller fortplantning.

Till en friluftsled kan även höras sådana nödvändiga områden som behövs för vila för dem som använder friluftsleden samt för skötsel och underhåll av friluftsleden. Vad som föreskrivs ovan gäller också områden som behövs för vila för dem som färdas på vattnet.

Vad som i denna lag föreskrivs om fastigheter tillämpas även på markområden som inte har antecknats i fastighetsregistret.

4 §

Plan för friluftsled

För anläggande av en friluftsled ska det göras upp en plan för friluftsleden som ska innehålla uppgifter om

- 1) att förutsättningarna enligt 3 § uppfylls,
- 2) ledens sträckning,
- 3) de biområden som hör till leden och som avses i 3 § 3 mom.,
- 4) de fastigheter genom vilkas område leden går,
- 5) den typ av friluftsliv som leden är avsedd för,
- 6) den som ansvarar för friluftsleden.

Uppgifterna ska anges i planen så att de på basis av planen vid behov kan märkas ut i terrängen.

Beslut om godkännande av en plan för friluftsled fattas av den kommunala miljövårdsmyndighet som avses i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986).

5 §

Ansvarig för friluftsled

Ansvaret för en friluftsled omfattar anläggande och underhåll av leden.

Kommunen ska ansvara för en friluftsled, om inte kommunen i planen för friluftsleden anförtrot uppgiften till en sammanslutning som den anser vara lämplig. Den som ansvarar för friluftsleden kan bytas ut genom beslut av den kommunala miljövårdsmyndigheten.

Forststyrelsen ansvarar för en friluftsled som är belägen på statens mark, om inte något annat bestäms med Forststyrelsens samtycke.

6 §

Hörande om en plan för friluftsled

Den kommunal miljövårdsmyndigheten ska, innan den godkänner en plan för friluftsled, ge dem vilkas rätt eller fördel saken kan beröra (parterna) tillfälle att framställa anmärkningar med anledning av planen. Andra än parterna ska ges tillfälle att framföra sin åsikt.

Utkastet till plan för friluftsled ska delges genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Kungörelsen och utkastet till plan ska dock vara framlagda i minst 30 dagar. Kungörelsen och utkastet till plan får trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) innehålla uppgifter om friluftsledens placering. De personuppgifter som publiceras på myndighetens webbplats ska raderas från webbplatsen när beslutet om godkännande av planen för friluftsled har vunnit laga kraft.

Kungörelsen ska separat delges de parter som saken särskilt berör. Kungörelsen ska inom renskötselområdet alltid delges ett sådant lokalt renbeteslag genom vars område friluftsleden skulle komma att gå.

7 §

Utlåtanden om plan för friluftsled

Innan den kommunala miljöförvaldsmyndigheten godkänner en plan för friluftsled ska den begära utlåtande om förslaget till plan av Tillstånds- och tillsynsverket och vid behov av andra aktörer som är centrala med tanke på planen. Utlåtande ska begäras av Sametinget, om planen för friluftsleden gäller samernas hembygdsområde enligt 4 § i sametingslagen (974/1995).

8 §

Ansökan om friluftsledsförrättning

Den som ansvarar för en friluftsled ska ansöka om friluftsledsförrättning hos Lantmäteriverket inom två år från det att planen för friluftsleden har godkänts och beslutet har vunnit laga kraft. Planen för friluftsleden ska fogas till ansökan.

Kostnaderna för en friluftsledsförrättning hör till den som ansvarar för friluftsleden.

9 §

Friluftsledsförrättning

Vid en friluftsledsförrättning bestäms på basis av planen för friluftsleden och vid behov på framställning av kommunen om gränserna för det område som friluftsleden omfattar samt om den ersättning som ska betalas med anledning av anläggandet av leden.

Vid förrättningen ska det dessutom vid behov bestämmas om placeringen av en port eller annan anordning som ska byggas i ett stängsel som finns på leden samt om vem som ska ansvara för en friluftsled som enligt planen för friluftsleden är belägen på statens område.

Vid förrättningen ska det göras upp en karta och beskrivning över området. Friluftsledens sträckning och gränser ska vid behov märkas ut i terrängen.

Till övriga delar tillämpas på en friluftsledsförrättning vad som i lagen om enskilda vägar (560/2018) föreskrivs om förrättning av enskild väg.

10 §

Ersättningar som betalas för en friluftsled

För upplåtelse av nyttjanderätten till mark för en friluftsled samt för skada eller olägenhet, som upprätthållandet och användningen av friluftsleden i övrigt orsakar områdets ägare eller innehavare eller ett lokalt renbeteslag, betalas ersättning. Ersättningen betalas som ett engångsbelopp eller under viss tid.

På bestämmandet och utbetalningen av ersättning tillämpas i övrigt vad som föreskrivs om ersättningar i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977).

11 §

Förrättning om tilläggsersättning

Om den olägenhet som orsakas av användningen av en friluftsled blir väsentligt mycket större än vad som kunnat uppskattas med stöd av de uppgifter som fanns att tillgå vid friluftsledsförrättningen, kan vid en ny friluftsledsförrättning bestämmas att en tilläggsersättning ska betalas. Förordnande om förrättning kan även sökas av områdets ägare hos Lantmäteriverket.

Kostnaderna för en i 1 mom. avsedd förrättning kan vid förrättningen helt eller delvis påföras områdets ägare.

12 §

Ibruktagande av friluftsled

Då friluftsledsförrättningen vunnit laga kraft och ersättningen betalats till markägaren eller markinnehavaren, har den som ansvarar för friluftsleden rätt att ta det område som hör till friluftsleden i sin besittning. På ett område som tagits i besittning får vid behov träd och buskar samt andra naturhinder för friluftsleden avlägsnas.

Vid behov ska på åtgärd av den som ansvarar för friluftsleden och på dennes bekostnad i ett stängsel som finns på leden byggas en sådan port eller annan anordning, som också ska hållas i skick, att leden inte medför olägenhet för en ändamålsenlig användning av fastigheten.

13 §

Bestämmelser om användningen av en friluftsled

Om en ändamålsenlig användning av en friluftsled eller dess säkerhet eller underhåll förutsätter det, ska kommunen meddela bestämmelser om de färdsvägar som är tillåtna på friluftsleden eller om andra begränsningar.

14 §

Flyttning eller indragning av friluftsleder

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan på eget initiativ eller på ansökan av den berörda markägaren eller markinnehavaren besluta att en friluftsled eller en del av en friluftsled ska dras in eller flyttas.

Förutsättningar för att en friluftsled eller en del av en friluftsled ska dras in eller flyttas är att leden eller en del av leden till följd av förändrade förhållanden inte längre behövs för främjande av friluftsliv eller att den inte längre uppfyller förutsättningarna enligt 3 § 2 mom. för anläggande av en friluftsled.

Vid flyttning av en friluftsled iakttas vad som i detta kapitel föreskrivs om anläggande av en ny friluftsled.

Efter att en friluftsled eller en del av en friluftsled dragits in övergår det område som hört till leden utan ersättning i ägarens besittning.

Den som ansvarar för friluftsleden ska göra en anmälan om flyttning eller indragning av leden till fastighetsregisterföraren, som ska se till att det i fastighetsregistret görs behövliga anteckningar om saken.

15 §

Anläggande av friluftsled utan plan för friluftsled

Om en friluftsled har antecknats i en lagakraftvunnen plan som avses i lagen om områdesanvändning (132/1999) eller om kommunen och markägaren har kommit överens om upplåtelse av besittningsrätten till området för friluftsleden, kan en friluftsledsförrättning hållas utan att en i 4 § avsedd plan för friluftsleden görs upp.

En förutsättning för att en friluftsledsförrättning som baserar sig på en lagakraftvunnen plan ska kunna hållas utan att en plan för friluftsleden har gjorts upp är att friluftsleden har antecknats

med tillräcklig noggrannhet i planen och att ägare och av kommunen kända innehavare av mark som hör till det område som friluftsleden omfattar har underrättats om saken innan planen godkändes.

16 §

En friluftsled som är belägen inom flera kommuners område

I sådana fall då en friluftsled är belägen inom flera kommuners område kan de berörda kommunerna avtala om ansvaret för att göra upp planen för friluftsleden, ansöka om friluftsledsför rättning och upprätthålla friluftsleden i fråga om en annan kommuns område. Beslut om godkännande av planen för friluftsleden fattas dock alltid av myndigheten i den kommun där friluftsleden kommer att vara belägen.

Fördelningen av kostnader och ersättningar som orsakas av friluftsleden mellan kommunerna bestäms vid friluftsledsför rättningen, om inte kommunerna kommer överens om saken sinsemellan. När det bestäms om saken vid friluftsledsför rättningen ska kostnaderna och ersättningarna fördelas enligt hur ledavsnitten är belägna inom de berörda kommunerna.

3 kap.

Statens strövområden

17 §

Inrättande av statens strövområde

På statens mark, som är av avsevärd allmän betydelse för användning av naturen för rekreation eller för naturturism, kan statens strövområde inrättas.

Bestämmelser om inrättande av ett strövområde och om dess närmare syfte utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ett område som tillhör någon annan än staten och som finns inom statens strövområde eller annars i anslutning till det kan innefattas i det strövområde som inrättas, om det behövs för att ett tillräckligt omfattande eller annars ändamålsenligt strövområde ska kunna åstadkommas.

Statsrådet kan i de situationer som avses i 3 mom. besluta att för inrättande av statens strövområde till staten lösa in fast egendom och särskilda rättigheter. Bestämmelser om inlösen finns i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. Innan en inlösning företas ska underhandlingar föras med markägaren, om detta är möjligt utan avsevärda svårigheter.

18 §

Begränsningar inom statens strövområden

Den skogsbehandling som bedrivs inom statens strövområden ska beakta förutsättningarna för användning av naturen för rekreation och naturturism och det syfte med inrättandet av strövområdet som anges i författningen om inrättande av området. Målet för skogsbehandlingen ska vara att upprätthålla och förbättra förutsättningarna för användning av naturen för rekreation och naturturism samt att bevara och utveckla landskapens och naturens mångfald.

Jakt och fiske som bedrivs inom statens strövområden ska ordnas så att verksamheten inte orsakar betydande störning eller olägenhet för annan användning av området för rekreation.

19 §

Skötsel- och nyttjandeplan för statens strövområde

För statens strövområde ska det utarbetas en skötsel- och nyttjandeplan där åtgärderna för att ordna skötseln och användningen av området fastställs så att syftet med inrättandet av strövområdet uppnås och begränsningarna enligt 18 § beaktas. Skötsel- och nyttjandeplanen ska utarbetas så att skötseln och användningen av området inte medför väsentlig försämring av förutsättningarna för att inom samernas hembygdsområde bedriva traditionella samemetoder eller på något annat sätt bevara och utveckla samekulturen eller väsentlig försämring av skoltarnas levnadsförhållanden eller möjligheter att bedriva i skoltlagen (253/1995) avsedda naturnäringar inom skoltområdet.

Skötsel- och nyttjandeplanen bereds och godkänns av Forststyrelsen.

Vid beredningen av skötsel- och nyttjandeplanen ska en tillräcklig växelverkan med de olika grupper som använder området säkerställas. Planen ska inom samernas hembygdsområde göras upp i växelverkan med berörda samiska samhällen och i samarbete med Sametinget.

4 kap.

Campingplatser

20 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna om campingplatser i detta kapitel tillämpas på områden där man tillfälligt, vanligen på fritiden, bor i campingstuga, tält, husvagn, campingfordon eller motsvarande inkvartering och där det finns sammanlagt minst 25 campingstugor eller platser reserverade för tält, husvagnar, campingfordon eller motsvarande inkvartering.

Bestämmelserna om campingplatser i detta kapitel tillämpas dock alltid på områden med minst 10 campingstugor.

Dessutom tillämpas bestämmelserna på områden som är avsedda för liknande inkvartering som i 1 mom. och där det i byggnader som är avsedda för en liten grupp finns sammanlagt över 40 bäddplatser.

21 §

Allmänna krav på campingplatser

En campingplats ska placeras, anläggas och skötas så att den inte

- 1) skadar naturen,
- 2) medför förorening av miljön eller nedskräpning av omgivningen, eller
- 3) medför fara för trafiksäkerheten.

En campingplats ska förläggas så att den inte försvårar genomförandet av planer som avses i lagen om områdesanvändning (132/1999).

På en campingplats ska dessutom iakttas vad som särskilt föreskrivs och bestäms om brand- och personsäkerhet samt om förebyggande av sanitära olägenheter.

22 §

Anmälningsskyldighet

Om inrättande eller väsentlig ändring av en i 20 § avsedd campingplats eller annan motsvarande verksamhet ska senast 90 dygn innan verksamheten inleds eller ändras göras en skriftlig anmälan till en av kommunen förordnad myndighet (kommunens myndighet för campingområden) i den kommun där området är beläget.

Anmälan ska innehålla behövliga uppgifter om verksamhetsutövaren samt om verksamhetens läge och art med beaktande av de allmänna krav på campingplatser som anges i 21 §.

23 §

Förelägganden av myndigheten för campingområden

Kommunens myndighet för campingområden ska behandla en anmälan enligt 22 § utan obefogat dröjsmål. Myndigheten kan med anledning anmälan meddela förelägganden som behövs med tanke på iakttagandet av de allmänna krav som gäller campingplatser i 21 §.

Om det inte är möjligt att uppfylla kraven enligt 21 § genom förelägganden av myndigheten för campingområden, kan myndigheten för campingområden förbjuda den verksamhet som anmälan avser.

Myndigheten för campingområden ska innan den meddelar förelägganden eller ett beslut om förbudande av verksamheten höra den som gjort anmälan.

24 §

Rätt att välja kunder och tryggande av ordningen

Verksamhetsutövaren och personalen på en campingplats har rätt att vägra en person tillträde till området, om det finns grundad anledning till detta av skäl som hänför sig till upprätthållandet av ordningen eller campingplatsens verksamhetsidé.

Verksamhetsutövaren eller personalen på en campingplats har också rätt att vid behov från området avlägsna en kund som stör andra kunder eller annars orsakar störningar på campingplatsen eller inte uppfyller de villkor som ställts för tillträde till campingplatsen.

Bestämmelser om förbud mot diskriminering finns i 8 § i diskrimineringslagen (1325/2014).

25 §

Övervakning av campingplatser

Kommunens myndighet för campingområden ska övervaka att bestämmelserna om campingplatser i denna lag och förelägganden som meddelats med stöd av dem följs.

Kommunens myndighet för campingområden och en tjänsteinnehavare som lyder under den har rätt att inspektera en campingplats och trots sekretessplikten av verksamhetsutövaren på campingplatsen och av en myndighet få de upplysningar om campingplatsen som är nödvändiga för övervakningen.

26 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelser

Kommunens myndighet för campingområden kan förbjuda den som bryter mot denna lag, eller mot förelägganden som meddelats med stöd av denna lag, att fortsätta eller upprepa det

förfarande som strider mot bestämmelsen eller föreläggandet eller ålägga denne att fullgöra sina skyldigheter på något annat sätt.

Kommunens myndighet för campingområden ska innan ett förbud eller föreläggande enligt 1 mom. meddelas ge den som föreläggandet avser tillfälle att bli hörd i enlighet med förvaltningslagen. Vid behov ska också andra parter och övriga tillsynsmyndigheter eller myndigheter som har samband med campingplatsens verksamhet höras.

Kommunens myndighet för campingområden kan förena ett förbud eller ett föreläggande som avses i 1 mom. med vite eller med hot om att den åtgärd som inte vidtagits utförs på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts. På vitesärenden tillämpas viteslagen (1113/1990).

27 §

Tillfällig camping

Bestämmelserna om allmänna krav på campingplatser i 21 § och om åtgärder vid överträdelser eller försummelser i 26 § tillämpas dessutom på områden där över 100 personer ska inkvarteras högst 14 dygn i tält, husvagnar eller campingfordon.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

28 §

Avgifter

Kommunen får ta ut en avgift för behandlingen av en i 22 § avsedd anmälan om en campingplats. Den avgift som tas ut får motsvara högst kommunens totala kostnader för prestationen. Grunderna för avgiften anges närmare i en taxa som antas av kommunen.

29 §

Ändringssökande

På sökande av ändring i ett beslut som en kommunal myndighet har fattat i enlighet med 4, 5, 14 och 15 § tillämpas kommunallagen (410/2015).

Vid sökande av ändring i beslut som meddelats vid en i 8–10 § avsedd friluftsledsförrättning tillämpas bestämmelserna i lagen om enskilda vägar.

Ett i 20 § avsett beslut om godkännande av en skötsel- och nyttjandeplan för statens strövområde får inte överklagas genom besvär.

Andra beslut som meddelats med stöd av denna lag får överklagas genom besvär med iakttagande av vad som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

30 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om friluftsliv (606/1973).

På ett ärende som är anhängigt vid en förvaltningsmyndighet eller en domstol vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om fullföljdsdomstolen upphäver ett beslut på vilket de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska tillämpas och återförvisar ärendet för att behandlas på nytt i sin helhet, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

2.

Lag

om ändring av 41 § i naturvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i naturvårdslagen (9/2023) 41 § 2 mom. som följer:

§

[Skriv texten här]

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) 10 § som följer:

§

[Skriv texten här]

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om Forststyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Forststyrelsen (234/2016) 5 § 2 mom. 4 punkten som följer:

§

[Skriv texten här]

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 17 § i terrängtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i terrängtrafiklagen (1710/1995) 17 § 2 mom. som följer:

§

[Skriv texten här]

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

omändring av 3 § i hälsoskyddslag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälsoskyddslagen (763/1994) 3 §, sådan den lyder i lag 187/2025, som följer:

§

[Skriv texten här]

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

7.

Lag

om ändring av 26 § i lagen om privata säkerhetstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) 26 § som följer:

§

[Skriv texten här]

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn

Lag
om ändring av

I enlighet med riksdagens beslut:

Gällande lydelse

[Text] # §

Föreslagen lydelse

[Text] # §

Denna lag träder i kraft den 20 .